

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОЦІНКА ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ»

Лектор курсу			Пильнова Валентина Павлівна , кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності		Контактна інформація лектора (e-mail), сторінка курсу в Moodle		e-mail: ptbd_dut@ukr.net ; сторінка курсу в Moodle – http://dl.dut.edu.ua/course/view.php?id=620	
Галузь знань			07 «Управління та адміністрування»		Рівень вищої освіти		бакалавр	
Спеціальність			076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»		Семестр		4	
Освітня програма			«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»		Тип дисципліни		Обов'язкова	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	
	3	90	18	-	24	-	48	

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета курсу: формування у студентів необхідної системи знань з методів оцінювання майна та управління вартістю підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища та внутрішніх чинників впливу.

Компетентності відповідно до освітньої програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні компетентності (СК)
<p>ЗК2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p>	<p>СК2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>СК5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p>

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і

біржових структур.

ПРН15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.

ПРН16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за тему	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
Розділ 1 «ТЕОРЕТИЧНІ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»			
Тема 1. <i>Вартість підприємства як об'єкт управління та бази її оцінки</i> Знати: особливості нормативно-правового регулювання оціночної діяльності в Україні. Вміти: формувати інформаційну базу для проведення оцінки ринкової вартості підприємства. Формування компетенцій: ЗК2, ЗК6, ЗК8, СК2, СК5, СК6 Результати навчання: ПРН2, ПРН5, ПРН12, ПРН15, ПРН16 Рекомендовані джерела: 1-5	Лекція 1	5,5*	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 1		Усне опитування, навчальна дискусія, обговорення ситуаційного завдання
Тема 2. <i>Теоретичні та організаційні основи управління вартістю підприємства</i> Знати: концептуальні основи оцінювання вартості підприємства за національними та міжнародними стандартами. Вміти: враховувати чинники зовнішнього та внутрішнього середовища при розробці системи заходів для управління вартістю підприємства. Формування компетенцій: ЗК2, ЗК6, ЗК8, СК2, СК5, СК6 Результати навчання: ПРН2, ПРН5, ПРН12, ПРН15, ПРН16 Рекомендовані джерела: 1-5	Лекція 2	5,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 2		Усне опитування, навчальна дискусія, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни, тестування
Тема 3. <i>Оцінка вартості підприємства</i> Знати: принципи, методичні підходи оцінювання вартості підприємства. Вміти: застосовувати методичні підходи до визначення вартості майна. Формування компетенцій: ЗК2, ЗК6, ЗК8, СК2, СК5, СК6 Результати навчання: ПРН2, ПРН5, ПРН12, ПРН15, ПРН16 Рекомендовані джерела: 1-5	Лекція 3	5,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 3		Мозковий шторм, навчальна дискусія, вирішення практичних задач. Усне опитування, навчальна дискусія, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
	Практичне заняття 4		Тестування, навчальна дискусія, вирішення практичних та ситуаційних задач

<p>Тема 4. Методичні основи оцінювання вартості підприємства</p> <p>Знати: методи оцінювання вартості підприємства. Вміти: застосовувати методичні підходи до визначення вартості підприємства, зокрема: дохідний, порівняльний та майновий. Формування компетенцій: ЗК2, ЗК6, ЗК8, СК2, СК5, СК6 Результати навчання: ПРН2, ПРН5, ПРН12, ПРН15, ПРН16</p> <p>Рекомендовані джерела: 1–5</p>	Лекція 4	5,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 5		Усне опитування, навчальна дискусія, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
	Лекція 5		Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 6		Круглий стіл на тему: «Переваги та недоліки методів оцінювання вартості підприємства»
	Практичне заняття 7		Проведення модульного контролю № 1 «Теоретичні, організаційні та методичні засади оцінки вартості підприємства»
<p>Тема 1. Вартість підприємства як об'єкт управління та бази її оцінки Тема 2. Теоретичні та організаційні основи управління вартістю підприємства Тема 3. Оцінка вартості підприємства Тема 4. Методичні основи оцінювання вартості підприємства</p>	Самостійна робота		<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття вартості підприємства як економічної категорії. 2. Види вартості підприємства. 3. Фактори формування вартості підприємства. 4. Сутність управління вартістю підприємства. 5. Складові елементи управління вартістю підприємства. 6. Етапи процесу управління вартістю підприємства та їх характеристика. 7. Сутність та призначення оцінки вартості підприємства. 8. Вартість капіталу підприємства. 9. Організація процедури оцінки вартості майна. 10. Методичне забезпечення оціночної діяльності. 11. Дохідний підхід в оцінці вартості підприємства. 12. Майновий (витратний) підхід. 13. Оцінка вартості підприємства на основі ринкового підходу.
Розділ 2 «ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ КОМПАНІЇ»			
<p>Тема 5. Фінансовий контролінг в системі управління вартістю підприємства</p> <p>Знати: методичні прийоми планування та контролю процесу управління вартістю підприємства. Вміти: прогнозувати фінансову звітність підприємства як основу для визначення його ринкової вартості.</p>	Лекція 6	5,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 8		Ділова гра «Інструменти фінансового контролінгу в системі управління вартістю майна компанії»

<p>Формування компетенцій: ЗК2, ЗК6, ЗК8, СК2, СК5, СК6 Результати навчання: ПРН2, ПРН5, ПРН12, ПРН15, ПРН16</p> <p>Рекомендовані джерела: 1-5</p>			
<p>Тема 6. Реорганізація підприємства на основі вартості</p> <p>Знати: специфічні чинники, що впливають на управління вартістю підприємства.</p> <p>Вміти: враховувати чинники зовнішнього середовища, макроекономічні процеси під час визначення та прогнозування ринкової вартості підприємства.</p> <p>Формування компетенцій: ЗК2, ЗК6, ЗК8, СК2, СК5, СК6 Результати навчання: ПРН2, ПРН5, ПРН12, ПРН15, ПРН16</p> <p>Рекомендовані джерела: 1-5</p>	<p>Лекція 7</p> <p>Практичне заняття 9</p>	<p>5,5*</p>	<p>Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів</p> <p>Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, обговорення ситуаційного завдання. Тестування, навчальна дискусія, вирішення практичних задач</p>
<p>Тема 7. Особливості управління відновленням вартості підприємств-банкрутів</p> <p>Знати: методичні прийоми організації процесу управління вартістю підприємства.</p> <p>Вміти: розробляти конкретні рекомендації щодо підвищення ринкової вартості підприємства.</p> <p>Формування компетенцій: ЗК2, ЗК6, ЗК8, СК2, СК5, СК6 Результати навчання: ПРН2, ПРН5, ПРН12, ПРН15, ПРН16 Рекомендовані джерела: 1-5</p>	<p>Лекція 8</p> <p>Практичне заняття 10</p> <p>Лекція 9</p> <p>Практичне заняття 11</p> <p>Практичне заняття 12</p>	<p>5,5*</p>	<p>Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів</p> <p>Усне опитування, навчальна дискусія, кейс-метод</p> <p>Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів</p> <p>Усне опитування, навчальна дискусія, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни</p> <p>Проведення модульного контролю № 2 «Формування системи управління вартістю компанії»</p>
<p>Тема 5. Фінансовий контролінг в системі управління вартістю підприємства Тема 6. Реорганізація підприємства на основі вартості Тема 7. Особливості управління відновленням вартості підприємств-банкрутів</p>	<p>Самостійна робота</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та необхідність фінансового контролінгу в системі управління вартістю підприємства. 2. Вартісний та портфельний аналіз як методи контролінгу. 3. Бенчмаркінг та його зміст. 4. ABC-аналіз та порядок його використання. 5. Аналіз сильних та слабких місць. 6. Аналіз точки беззбитковості. 7. Сутність та цілі реорганізації підприємства в процесі

		<p>управління вартістю підприємства. 8. Реорганізація, спрямована на укрупнення підприємства: злиття, поглинання, приєднання. 9. Реорганізація, спрямована на розукрупнення підприємств: поділ, виділення. 10. Перетворення як особлива форма реорганізації підприємства. 11. Діагностика фінансової кризи підприємства 12. Планування фінансового оздоровлення підприємства 13. Джерела фінансового забезпечення санації підприємства 14. Санація балансу підприємства</p>
МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ		
<ul style="list-style-type: none"> • Мультимедійний проектор; • Комп'ютерний клас для проведення практичних занять. 		
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бабій О.М., Малишко В.С., Пудичева Г.О. Управління вартістю підприємства: Навчальний посібник. – Одеса: ОНЕУ, ротاپронт, 2016. – 207 с. http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1954_39505738.pdf 2. Пильнова В.П. Оцінка і контроль кредитоспроможності суб'єктів малого бізнесу. <i>Інвестиції: практика та досвід : наук.-практ. журн.</i> – К., 2020. – Вип. 2. – С. 43-48. – URL: http://www.investplan.com.ua/?n=2&y=6814 3. Пильнова В.П. Фінансова безпека суб'єктів підприємництва: вплив ризиків на фінансову стійкість. <i>Ефективна економіка.</i> 2020. №1. – URL: http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7595 4. Пильнова В.П. Дотримання балансу дебіторської та кредиторської заборгованості як показник стабільного фінансового стану підприємств. <i>Інвестиції: практика та досвід : наук.-практ. журн.</i> – К., 2020. – Вип. 1. – С. 33–38. – URL: http://www.investplan.com.ua/?n=2&y=6814 5. Пильнова В.П., Гавриш О.М., Капелюшна Т.В. Формування системи управління підприємницькими ризиками. <i>Інвестиції: практика та досвід : наук.-практ. журн.</i> – К., 2020. – Вип.24. – URL: http://www.investplan.com.ua/?n=2&y=6814 		
ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)		
<ul style="list-style-type: none"> • Курс передбачає роботу в колективі. • Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. • Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу. • Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. • Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. • Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. • Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати 		

джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.			
<ul style="list-style-type: none"> • Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з поважної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті. • За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів. 			
* КРИТЕРІЙ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ			
Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання студентом 30 балів у сукупності за всіма темами дисципліни			
Форми контролю	Види навчальної роботи		Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КONTРOЛЬ	<i>Робота на заняттях, у т.ч.:</i>		
	• присутність на заняттях (при пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу)		за кожне відвідування 0,55 бала
	• участь у експрес-опитуванні		за кожну правильну відповідь 0,25 бала
	• доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни (оцінка залежить від повноти розкриття теми, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості презентації і доповіді), підготовка реферату		за кожну презентацію (реферат) максимум 3 бали
	• усне опитування, тестування, рішення практичних задач		за кожну правильну відповідь 0,5 бала
	• участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання		за кожну правильну відповідь 2 бали
	• участь у діловій грі		за кожну участь 1 бал
РУБІЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ (МОДУЛЬНИЙ КONTРOЛЬ)	Модульний контроль № 1 «ТЕОРЕТИЧНІ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»		максимальна оцінка – 15 балів
	Модульний контроль № 2 «ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ КОМПАНІЇ»		максимальна оцінка – 15 балів
Додаткова оцінка	Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, участь у Всеукраїнських та Міжнародних конкурсах наукових студентських робіт за спеціальністю, створення кейсів тощо.		Звільняється від заліку
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ <i>Екзамен</i>	Метою заліку є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Екзамен проходить у письмовій формі.		30 балів
ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНУ			
бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка / запис в заліковій відомості
90-100	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях.	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій	Відмінно / Зараховано (А)

	<p>Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь.</p> <p>Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.</p>	<p>програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.</p>	
82-89	<p>Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.</p> <p>Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.</p>	<p>Достатній</p> <p>Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни</p>	<p>Добре / Зараховано (B)</p>
75-81	<p>Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.</p>	<p>Достатній</p> <p>Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.</p> <p>Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.</p>	<p>Добре / Зараховано (C)</p>
64-74	<p>Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.</p>	<p>Середній</p> <p>Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни</p>	<p>Задовільно / Зараховано (D)</p>
60-63	<p>Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила</p>	<p>Середній</p> <p>Є мінімально допустимим у всіх</p>	<p>Задовільно / Зараховано (E)</p>

	вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	складових навчальної програми з дисципліни	
35-59	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) В залікову книжку не проставляється
1-34	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі заліку.	Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) В залікову книжку не проставляється